

6. РОМСКАТА ДУШЕВНОСТ: СЪЩНОСТ И ОСОБЕНОСТИ

Наистина, за непознатия с ромите, тяхната душевност изглежда много странна, трудно обяснима и почти винаги заслужава само негативна оценка. Може би точно тези исторически формирани и функциониращи нагласи към ромската душевност са легнали в основата на масовото нежелание да се контактува с роми, да се установява познанство, още повече пък приятелство, а да не говоря и за роднинство с тях.

В действителност, взета като обект-предмет на научно изследване, обяснение и изложение, душевността на ромите не се различава принципно от душевността на която и да е друга етническа общност. Цялата тънкость на проблема в случая е, че всяка етническа общност има специфична история на поява, съществуване и реализация, в системата на чието разгръщане тя вае своя конкретен облик, манифестира се с определен етнопортрет, който не се покрива с етнопортретите на другите общности. Това е общосоциологическа закономерност, валидна за всички - съществували и съществуващи - етнически общности, от която не може да се изведе циганската общност и следователно да се допуска, че тя е неподвластна на законите на научното изследване, осветление и изложение.

Особеното, специфичното в ромската душевност трябва да се извежда **на първо място** от общоисторическата съдба на циганите. От нерадостния факт, че те винаги са били на "дъното" на социалната йерархия, - и то независимо дали живеят в условията на феодализма или следващото го общество.

Към това, **на второ място**, следва да се прибави и обстоятелството, че циганите никога не са имали и нямат своя държавност и своя писмена култура. В резултат на това те никога не са имали развити на своя основа общественно-политически и културно-образователни организации, които да